

2/2.4.2019 Yleiskaavatoimikunnan kokous/Pöytäkirja

Aika: 2.4.2019 klo 9.05 - 12.40 (9.05-9.30 ja 12.00-12.40)

Paikka: kaupunginhallituksen huone, Asematie 7

Osallistujat:

Jäsenet:		Viranhaltijat:	
Lauri Kaira, puheenjohtaja	x	Ritva Viljanen, kaupunginjohtaja	x
Säde Tahvanainen, varapuheenjohtaja	-	Hannu Penttilä, apulaiskaupunginjohtaja	x
Anniina Kostilainen, jäsen	-	Matti Ruusula, talousjohtaja vs.	-
Tomi Salin, jäsen klo 9.30 -	x	Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja	-
Kati Tyystjärvi, jäsen	x	Antti Kari, kiinteistöjohtaja	-
Solveig Halonen, jäsen	x	Mari Siivola, yleiskaavapäällikkö	x
Minna Kuusela, jäsen	x	Tiina Hulkko, suunnittelupäällikkö vs.	x
Pekka Silventoinen, jäsen	x	Tomi Henriksson, asumisasioiden päällikkö	-
Pentti Puoskari, jäsen	x		
Vesa Pajula, jäsen	x	Anni Laukka, johdon assistentti, sihteeri	x
Ulla Kaukola, jäsen	-		
Puhe- ja läsnäolo-oikeus:		Muut osallistujat:	
Juha Hirvonen	x	Sakari Jäppinen, yleiskaavasuunnittelija	x
Maarit Raja-Aho	x	Jonna Kurittu, yleiskaavasuunnittelija	x
Antti Lindtman	-	Antonina Myllymäki, suunnittelija	x
Sari Multala	-	Anna-Mari Kangas, suunnittelija	x
Timo Juurikkala, asiantuntijajäsen	x	Joonas Stenroth, liikenneinsinööri	x

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen ja hyväksyminen

Tarkastetaan ja hyväksytään yleiskaavatoimikunnan 21.1.2019 kokouksen pöytäkirja 1/2019. Pöytäkirja on julkaistu extranetissä toimikunnan sivuilla.

Yleiskaavatoimikunta 2.4.2019

Päätös:

Tarkastettiin ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja 1/2019.

3. Kokouksen siirto

Yleiskaavatoimikunta on kokouksessaan 15.10.2018 §4 päättänyt kokousajat vuodelle 2019. Aikataulumuutoksien vuoksi on tarpeen siirtää sovittu 9.12.2019 kokous.

Yleiskaavatoimikunta 2.4.2019

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Siirretään 9.12.2019 kokous. Uusi kokouspäivä on 25.11.2019 klo 10-11.30.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

4. Yleiskaava 2020 valmistelu luonnoksesta ehdotukseksi

Yleiskaavaluonnoksen vuorovaikutus sekä tänä vuonna laadittavat vaikutusten arvioinnit ja lisäselvitykset toimivat pohjana ehdotuksen laadinnassa. Vuorovaikutuksesta niin mielipiteiden kuin lausuntojen kautta saamme merkittävän määrän muutosesityksiä, joita tarkastellaan myös vaikutusten arvioinneissa. Myös sisäisistä keskusteluista on noussut tarpeita muokata ratkaisuja ehdotukseen.

Yleiskaavaluonnos on nähtävillä 29.3.2019 asti. Aukastilaisuuksia on nähtävilläoloaikana järjestetty yhdeksän. Lisäksi järjestimme oman tilaisuuden elinkeinoelämän edustajille. Osallistujia pidetyissä tilaisuuksissa oli 25-120. Tilaisuuksissa on keskusteltu runsaasti, mutta viralliset mielipiteet on ohjattu jättämään kirjallisesti joko karttapohjaisen palautejärjestelmän kautta tai suoraan kirjaamoon. Mielipiteitä on saatu useita satoja.

Luonnos on lausunnoilla 23.4. saakka ja lisäaikaa on pyytänyt ainakin Helsingin kaupunki 6.5. asti. Lausunnon antajille järjestettiin oma infotilaisuus 27.2.2019, missä saatiin ensi vaiheessa lähinnä hyvää palautetta. Lausuntojen sisällöstä ei ole vielä ennakkotietoa.

Ensimmäinen kooste mielipiteistä ja lausunnoista tuodaan yleiskaavatoimikunnan toukokuun kokoukseen. Aineistosta kootaan myöhemmin vuorovaikutusraportti. Varsinaiset vastaukset mielipiteisiin ja lausuntoihin annetaan vasta ehdotusvaiheessa, koska vasta silloin osataan sanoa, millaisia muutoksia yleiskaavaehdotukseen tehdään.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnit laaditaan osittain konsulttitoimintana ja osittain omana työnä. Yleiskaavatoimikunnan käsittelyyn ne tuodaan vaiheittain. Ensimmäisen valmistuu kaupan ja liikenteen osuus niin, että ne voidaan tuoda kesäkuun kokoukseen. Luontovaikutuksista ja siihen teemaan liittyvistä lisäselvityksistä keskustellaan elokuun kokouksessa.

Yleiskaavaluonnoksen *liikenteellisiä vaikutuksia* arvioidaan liikennemallin avulla. Työ tehdään konsulttityönä. Konsulttityö on jatkoa vuoden 2018 touko-syyskuussa tehdyille yleiskaavaluonnoksen hanketarkasteluille. Työssä arvioidaan sekä verkollisella että kaupunginosien tasolla liikennemääriä ja liikenneverkon kuormittumista, matkustajamäärien kehitystä, liikenteen päästöjä, kulkutapajakaumaa sekä alueellisia saavutettavuusvaikutuksia. Vantaan ratikan yleissuunnitelmassa arvioidaan erikseen raitiotieyhteyden vaikutuksia. Liikenteellisten vaikutusten lisäksi arvioidaan ratikan vaikutukset luonnon- ja kulttuuriympäristöön, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, yhdyskuntarakenteeseen, tärinään ja meluun sekä kuntatalouteen.

Yleiskaavaluonnoksen *taloudellisia vaikutuksia* arvioidaan keväällä 2019 tehtävässä konsulttityössä. Selvityksessä arvioidaan yleispiirteisesti luonnoksen merkittävimpiä taloudellisia vaikutuksia sekä tarkemmalla tasolla kuntataloudellisia vaikutuksia alueilla, joissa yleiskaavaratkaisu muuttuu merkittävästi.

Taloudellisten vaikutusten arvioinnin lisäksi tavoitteena on laatia arvio yleiskaavaluonnoksen *vaikutuksista elinkeinoelämään*, joko konsultin tai omin voimin. Arvion on tarkoitus antaa näkökulmia mm. siihen minkälaista elinkeinotoimintaa yleiskaava mahdollistaa, minkälaiset ovat toimialojen kasvumahdollisuudet sekä rajaako yleiskaavaluonnos joitakin toimintamahdollisuuksia merkittävästi.

Yleiskaavaratkaisujen *vaikutuksia asuntorakentamiseen* tullaan todennäköisimmin arvioimaan omana työnä yhdessä kaupungin eri toimialojen kanssa. Arvioinnissa selvitetään mm. millaisia mahdollisuuksia yleiskaavaratkaisut avaavat asuntorakentamisen kehitykselle ja millaista toteutusta yleiskaavaratkaisut todennäköisimmin tuottavat. Tavoitteena on selvittää millaisia muutoksia yleiskaavan ratkaisut aiheuttavat asuntorakentamisen ohjausmekanismeihin. Arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon myös asuntorakentamisen todennäköisen kehityksen vaikutukset verotulokehitykseen.

Yleiskaavan *sosiaalisten vaikutusten arviointi* laaditaan kaupungin omana työnä yhteistyössä toimialojen kanssa. Työssä tarkastellaan yleiskaavan vaikutuksia alueiden sosiaaliseen luonteeseen, toiminnallisuuteen ja koettuun ympäristöön. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin yhtenä tärkeänä tausta-aineistona ovat yleiskaavaluonnoksesta saadut mielipiteet ja lausunnot.

Yleiskaavaluonnoksen *vaikutukset luontoon* arvioidaan konsulttityössä, jossa selvitetään kaavan vaikutukset luontoon, mm. kasvi- ja eläinlajeihin sekä luonnon monimuotoisuuteen, myös Natura 2000 -alueisiin. Arvioinnin pohjalta voidaan tehdä johtopäätöksiä yleiskaavaluonnoksen vaikutusten suunnasta, sekä minne vaikutukset alueellisesti kohdistuvat ja painottuvat. Työn tulee tuottaa myös suosituksia ja ehdotuksia kaavatyön jatkosuunnittelua varten ja kaavaehdotuksen laatimiseen.

Yleiskaavaluonnoksen *vaikutukset kulttuuriympäristöön* arvioidaan yhteistyössä Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset (Kylli) -hankkeen kanssa. Vaikutusten arvioinnin taustalla ovat valtakunnalliset, maakunnalliset ja Vantaan kaupungin omat selvitykset ja inventoinnit.

Yleiskaavaluonnoksen *vaikutukset maisemarakenteeseen, viherrakenteeseen ja viheralueverkostoon* arvioidaan. Vaikutuksia viherrakenteeseen arvioidaan ekosysteemipalveluiden eli luontohyötyjen kautta. Arvioimalla vaikutuksia luonnon ihmisille tuottamiin hyötyihin saadaan monipuolisesti näkemystä vaikutuksista niin ilmastonmuutokseen sopeutumiseen kuin virkistäytymismahdollisuuksiin tai ruoan tuotantoonkin. Arvioinnissa vesistöt kuuluvat viherrakenteeseen, joka tuottaa ekosysteemipalveluja.

Yleiskaavaluonnoksen *vaikutuksia meluun ja ilmanlaatuun* arvioidaan mm. liikennemäärien kehittymisen perusteella. Meluvaikutusten arvioinnissa huomioidaan tie- ja ratamelu sekä

lentomelu. Arvioinnissa hyödynnetään vuonna 2016 tehtyä koko kaupungin meluselvitystä sekä alueellisia melumallinnuksia. Ilmanlaatuvaikutuksia arvioidaan yhteistyössä HSY:n ilmanlaatuasiantuntijoiden kanssa. Arviointi perustuu liikenteellisten vaikutusten arvioinnin tuloksiin, ilmanlaadun mittaustuloksiin pitkältä aikajaksolta eri pisteissä Vantaalla sekä ennusteisiin päästöjen kehittymisestä. Arvioinnissa huomioidaan asumisen sekä muiden melulle ja ilmanlaatuhaitoille herkkien toimintojen sijoittaminen sekä toimenpiteet haittojen ennaltaehkäisemiseksi ja lieventämiseksi. Lisäksi Ympäristöhäiriöitä tuottavien toimintojen aluevarausten sijoittumisesta tehdään vaikutustenarviointia yhdessä Ympäristökeskuksen kanssa.

Yleiskaavaluonnoksen *vaikutuksia ilmastoon* arvioidaan ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen näkökulmista yhteistyössä HSY:n ilmastoasiantuntijoiden kanssa. Vaikutuksia päästöihin tarkastellaan päivitetyn päästölaskelman perusteella ja arvioidaan, kuinka yleiskaavan ratkaisut vaikuttavat hiilineutraaliustavoitteen edellyttämiin toimenpiteisiin. Keskeisiä arvioinnin kohteita ovat yhdyskuntarakenne, liikkuminen sekä energian tuotanto ja kulutus. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen arvioinnissa hyödynnetään Ilmatieteen laitoksen Vantaalle tekemiä mallinnuksia ilmaston lämpenemisestä ja kaupunkirakenteen muutoksen vaikutuksesta lämpösaarekeilmiöön. Arvioinnissa tarkastellaan myös hulevesitulviin varautumisen riittävyttä ja ekosysteemipalvelujen merkitystä sopeutumisessa muuttuvaan ilmastoon.

Muut selvitykset ja yhteistyöhankkeet

Yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arviointiin hyödynnetään arviointitöiden lisäksi muita selvityksiä ja taustatöitä, joista osa on yhteistyöhankkeita useampien tahojen kesken.

Yleiskaavaluonnoksen havainnollistamiseksi laaditaan yksityiskohtaisia suunnitelmavaihtoehtoja kaavaratkaisuista eripuolilla kaupunkia. Koska yleiskaavasta on aina mahdollista tehdä monta tulkintaa, havainnollistamisen tarkoituksena on osoittaa minkälaista kaupunkiympäristöä yleiskaavaluonnoksen pohjalta olisi mahdollista toteuttaa eri tilanteissa. Havainnollistamista hyödynnetään yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa. Työ tilataan konsulttityönä. Toimeksiantoon on määritelty kolme kohdealuetta. Suunnittelukohteina ovat Rajatorpatien varsi, Tammiston/Pakkalan alueita sekä alueita Hakkilasta.

Puroluontoselvityksessä arvioidaan toisaalta purojen varsien arvokkaita luontokohteita ja toisaalta purojen vaatimaa tilaa kaupunkirakenteessa. Tausta-aineistona ovat jo laaditut luontoselvitykset ja luonnos purokäytävien mitoitusohjeesta. Selvityksen pohjalta kehitetään yleiskaavamerkintöjä tai määräyksiä.

Viljelypalstaselvitys on tarkoitus antaa kesäharjoittelijan tehtäväksi. Siinä selvitetään mahdollisia uusia sijainteja viljelypalstoille.

Ekologisen verkoston teemakarttaa kehitetään yleiskaavaehdotukseen siten, että eri tyyppiset yhteydet (esim. purovarsi tai metsä) erottuvat selkeämmin, ja katkoskohtien kehittämiseen otetaan kantaa (esim. vihersillat).

Jokivarsien virkistyskäyttöalueen tutkimista jatketaan yleiskaavatyön rinnalla. Ylästön - Tuomarinkylän alueella pyritään yhteistyöhön Helsingin kanssa.

Vihdintiestä on tekeillä kehityskäytäväselvitys, jossa laaditaan maankäytön ja liikkumisympäristön kehityskuvat kolmelle Vihdintien vyöhykkeelle: Haaga-Pitäjänmäki, Kehä I-Kehä III ja Kehä III-Lahnus. Vantaan osalta työssä on tunnistettu tärkeänä myös yhteydet Vihdintieltä Kehäradan asemille erityisesti Myyrmäkeen. Kehityskuvat tehdään vuodelle 2050 ja Uudenmaan ELY-keskuksen vetämässä konsulttityössä on mukana myös Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit.

Maantien 152 jatkeen vaikutuksia arvioidaan myös osana tekeillä olevaa aluevaraussuunnitelmaa. Työssä odotetaan ELY-keskukselta päätöstä YVA-tarveharkinnasta sekä Vantaan yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana tulevia tietä koskevia mielipiteitä ja lausuntoja. Näiden perusteella linjausta on tarkoitus tarkentaa yleiskaavaehdotukseen.

Uudistavan lisärakentamisen osalta on käynnistymässä *yhteistyöselvitys* Ympäristöministeriön, Raklin, Helsingin ja Espoon kanssa. Uudistavan lisärakentamisen osuus pääkaupunkiseudun kasvusta on tulevaisuudessa merkittävä. Tarkoitus on selvittää purkamisen ja uudistamisen edistämisen keinoja ja vaikutuksia useista eri näkökulmista yleisellä tasolla. Selvitys käynnistyy Vantaan aloitteesta.

Yleiskaavan rinnalla on käynnissä useita maankäytön suunnitelmia, joihin työ kytkeytyy: Uudenmaan liitto laatii parhaillaan uutta kokonaismaakuntakaavaa Uusimaa 2050, joka on edennyt ehdotusvaiheeseen ja tulee lausunnoille lähiviikkoina. Uusimaa-kaavassa linjataan mm. kansainvälisistä ja valtakunnallisista liikennehankkeista, maakunnan rakenteesta ja varsin tarkasti myös esimerkiksi kaupan ohjaamisesta. Yleiskaavan laadintaa ohjaa voimassa oleva maakuntakaava, mutta keskustelua ratkaisuista käydään Uudenmaan liiton kanssa. Östersundomin yhteinen yleiskaava ja aluetta koskeva maakuntakaava ovat molemmat Helsingin hallinto-oikeudessa valitus käsittelyssä, mistä odotetaan ratkaisua viimeistään syksyllä. Se vaikuttaa suoraan yleiskaavaehdotuksen ratkaisuihin metron itäisen laajennuksen osalta, koska alueen suunnitelma pohjautuu yhteiseen yleiskaavaan. Lisäksi sekä Espoo että Tuusula laativat parhaillaan uusia yleiskaavoja. Espoossa on käynnissä pohjois- ja keskiosien yleiskaavan laadinta, missä esitetään mm. voimakasta kasvua Viiskorven ja Kalajärven alueelle. Vaikutukset heijastuvat mm. liikenteellisesti Vihdintien käytävään. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 2018 ja ehdotuksen laadinta on nyt käynnissä. Tuusulan yleiskaavaehdotus on asetettu kunnanhallituksessa 25.2.2019 nähtävillä ja lausunnoille. Suunnitelma sisältää suoraan Vantaan työpaikka-alueisiin liittyviä työpaikka-alueita ja niiden liikennejärjestelyjä. Kehä IV linjaus on siinä Tuusulan puolella vain Focuksen alueella. Yleiskaavaehdotuksen aikataulusta on alustava arvio niin, että yleiskaavatoimikunnan syksyn kokouksiin syyskuusta marraskuulle tuotaisiin ehdotuksen ratkaisuja linjattavaksi todennäköisesti osa-alueittain. Tavoitteena on, että koko ehdotus saataisiin marraskuun lopussa olevaan kokoukseen. Sen jälkeen ehdotus vietäisiin kaupunkisuunnittelulautakunnan kautta

kaupunginhallitukseen asetettavaksi nähtäville. Ehdotuksen vuorovaikutus ajoittuisi näin suurin piirtein samaan aikatauluun, kuin luonnos tänä keväänä.

Asian selosti Mari Siivola.

Yleiskaavatoimikunta 2.4.2019

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi valmistelun nykytilanne.

Käsittely:

Puheenjohtaja keskeytti kokouksen klo 9.30. Yleiskaavan keskeisten kohteiden kiertoajelu klo 9.30-12.00. Kokous jatkui klo 12.00.

Apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Merkitään esitys tiedoksi ja kuullaan keskustelussa nousseisiin kysymyksiin vastaukset seuraavassa kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu päätösesitys.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Seuraava kokous

Toimikunnan seuraava kokous pidetään aikaisemmin sovitun mukaisesti maanantaina 13.5.2019 klo 10.00 - 12.00 kaupunginhallituksen huoneessa.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.40.